

Նիւ-Օրլէան . Օրիժա բամբուկ 81-1

ՀԱՎԱՏԻՍՈՒԹՅԱՆ ՏՈՒՆԻՆԻՑՆԵՐ

Կէշէնլէրտէ Ծրանսըզ սէֆիրի Մ. Պուրէ Թարաֆընտան օլան պիր Թէքլիֆ իւզէրինէ, Գալաթա սէրայը մէքթէպինին խրիսթիեան վէ իսլամտան միւրէթթէպ 600 նէֆէր շահիրալիք պիր ճէմարանա (տար իւլ ֆիւնուէն) Թահվիլ օլունուպ, նէգարէթի Ծրանսըզ միւտէրրիսլէրէ իհաւ, լէ օլունաճաֆ իտի իսէտէ, օլ վագրթ մէգլէր հափաթիսի վիւէն Լէվանիէ Հէրալտըն պու տէֆա եագարդընա կէօրէ, հարպիսէ մէքթէպլէրի նագըրը Ղալիպ բաշա, մէարիֆի ումուսիսէ նագըրը մուլափիւնի Տէրփիշ բաշա, Սէր ապէր բաշա վէ Տար-Շուրայի ապէրի, պու նիսէթին իճրասընա գարշը կէմիշլէր տիր:

Պուրէն իւզէրինէ Մ. Պուրէ ճէնապլէրի, իսլամ, խրիսթիեան վէ Եհնուտիւթէրտէն միւրէթթէպ պիր սասքիր ալայը Թէրթիպ օլունմասընա տայիր պիր պաշգա Թէքլիֆ իթմիշ տիր:

— Կէշէն կիւնլէր գուհուրա կէլէն ֆուրթուսլար, Ագ-տէնիգաէ խայլիճէ խասարաթը մուճիպ օլմուշ տուր, շիմտիքի հալտէ պիր գաշ զըթա Բոււմ սէֆինէլէրի զախիթէ համիլ պուլունուգլարը հալտէ, Ծրանսա վէ իթալեա իսկէլէրինէ կիթմէք իւզըն իքէն, սագաթլանըպ Եուկան վէ իթալեան լիմանլարընտա սըղընմըշար տըր: Պու սագաթլանան սէֆինէլէրտէն պիր գաշը Միսինաեա վէ պիրի տախի Զանթա ճէգիւրէսինէ լէնկէրէնտաղ օլունգլարը իշիտիլմիշ տիր: Կիրիտ ճէգիւրէսի գըրըլարընտան Ծրանքօ-Գասթէլլի Թապիր օլունան մահէլտէ պիր ինկիլիզ սէֆինէսի զարգ օլմուշ օլունպ, պուրէն Թայֆալարը պու տէֆա Շիրատան կէլէն իսթրիան նամ ինկիլիզ վագրու իլէ Տէր-սատտէթէ կէմիշլէր տիր: Ղարգ օլան մէգլէր ինկիլիզ սէֆինէսին Թայֆալարըն օլ գըրըլարտա պուլունան գորպալար գուրթարմըշար, վէ սէֆինէնին Մըսըրտան եիւքլէնտիլի 20 պլին քիլէ պուղտայտան իպարէթ օլան համուլէսի, գորպալարըն էլինէ կէշմիշ տիր:

— Պու բագար ալաշմիֆ ֆուրթուսլար տախի Մարմարա տէնիքի վէ Պոզաղ իշի գըրըլարընտա պիր չօգ խասարաթ վէրմիշ տիր: շիմտիքի հալտէ իշիտիլէնլէր, Զէյթին պուրնու բիշկեահընտա պիր շարապ չէքտիրմէսի զարգ օլմուշ գարթանը պուլունու վէ իքի նէֆէր Թայֆալար սանտալըլա թիւզկեարըն էօնիւնէ տիւշէրէք Սամաթեաեա գարաեա տիւշմիւշլէր տիր: Գուլագաթու աշըգլարընտա տախի պու Թարգ պիր վուգուլթ գուհուրա կէլիպ, Գուլագաթու գաեղքըլարընտան գաեղք սոնաթըլպ Թէհլիքէտէ պուլունան պիր գարթանը գուրթարմըշար տըր: Պոզաղ իշիտէ տախի խայլիճէ բիեատէլէր օլ շէտիտ թիւզ-

կեարտա սօղան գապուգլարը միսիլու պիրէր Թարաֆա աթըլմըշար վէ պիր գաշ նէֆէր ճան Թէլէֆիեաթը տախի վուգու պուլունու տուր տէնիլ: Արնա վուտ քէօլու էօնիւնտէ պիր չէքտիրմէնին եէլքէնլէրի բարալանըպ տիւմէնի գըրըլմըշ վէ թիւզկեարըն էօնիւնէ տիւշիւպ նէրէյէ կիթմէսի նա մալիւմ գալմըշ տըր:

Իւսկիւտարտա վագը Այաղմա ճամիւսինին մինարէսի, ախշամ էգան վագիթլէրի օլունուգլունտան միւլէզընի շէրիֆէտէ պուլունուգլուն հալտէ, եղգըլմըշ վէ պիշարէ միւլէզըն հէլաք օլմուշ տուր:

— Փրկիշ գանձանակընը կէգտիրէնլէրին պիրիսի գանձանակը պըրագըպ պիր մէնտիլ իլէ Պոզաղ իշիտէ գարուլարը չալըպ բարա Թօրլամգտա օլունուգլուն իշիթմիշլ տիր: իմտի, գաճանակը օլարագ ֓րկիշ իսմի իլէ փարա Թօրլաման օլունուգլուն հալտէ հիշ պիր ագճէ վէրիլմէմէսին իլան իտէրիլ:

ՄԵՃՄՈՒԱ

Նոյեմ. 18 ճիւմա իրթէսի կիւնիւ չըգարըլան 722 նիւմէրօլու Մէճմուստա «քէնտի ապօնաթլարընա խիթապէն» ուզուէ, տատար, վէ ալա պիր լաֆը տիկէրինէ ուլմազ պիր պահս կէրրիւլիւշ վէ հէր նէ գատար պու զագէթանըն եագտըրըլարընտա ալա իլի մանթըգ տէնիլէն շէյ պուլունմատըրընը բէք չօգ տէֆա պէեան իթմիշիլ, վէ էհալի տախի էյլէ օլունուգլունա իսքեաթ օլմուշ իսէտէ, պու ճիւմէ, պագը մուգիլը վէ պիր պիրինէ ուլմազ քէօշէլէրինի. ճէվապսըզ պըրագմամազ իշին գրիթիգա իթմէյէ մէճպուրուգ:

Նասըլ իսէ Մէճմուս ուեար ուլմազ պիր քէօշէտէն պաշաեղպ պիր շէյ եագաճագ օլունուգլունտան, էվլէլա ապօնաթլարընա անլաթմագ իսթէմիշ քի, Մէճմուս Թամաքեար տէյիլ, գանաթ էհի տիր, Մէճմուս բարա իլէ էֆքեարընա գըտտ շէյ եագաճագ եւն:

Պուրնու պըրագըպ, Մէճմուսըն պիր հէյթի ճէտիտէ քէսպ իթմէսի, եանի եէվիլէ նէշը օլունմաեա վէ ֆիթթըգօլաթաեա ինմէսի խուսուսուէնա կէլը, վէ «պունաթէշէպպիւս իթմէգտէն, շուլունուստա ճէրէան իտէն գըլ ու գալին իշհանը ամմէտէն իզալէ իթմէք իւզըն» արգա արգաեա իւշ պէնտ եագըպ ֆիքրինի տէրէճէյի քիֆաեէտէ վէ «ինքեար օլունմագ վէ սահիհ տէլիլէր» իլէ պէեան իթմիշ օլունուգլունու իշար իտէր:

Մէճմուս պուրտա եինէ խաթընտան խեալալմըշ օլունուգլուն պիր շէյ իւզէրինէ սէյլէմիշ օլմալը տըր, զիրա «շուլունուստա ճէրէան իտէն գիյու գալ»

տէրսէ, եօգարտան աշաղա օգուեան ալաեղպ արաեղպ, պէլքի պու զագէթաեա «ըրշվաթ եէյօրսուստէ էյլէ պահսլար եագընթօրուէ, Թէշէքքիսինի իթմիշլէր վէ օ տախի պու իւշ պէնտի շուլունուստա եագմըշ տըր» գանն իտէր, հալ պու քի էվլէլքի իւշ պէնտին եագըլմասընտան ալա մէրամ Լուսաուրչալ կանլարա հագարէթ իթմէք, միւլէաասիպ տիմէք վէ սայիրէտէն իպարէթ օլունուգլուն հալտէ, պուրտա «շուլունուստա» լաֆը ուլմազ իտի, հէր նէ հալիսէ լաֆ տըր սէյլէմիշ ուլսուէն ուլմասըն:

«Լաքին Մէճմուսըն պու աշիքեար «ֆիւլիուհաթը (կիւլէլիմ գէվալընըն «պու ֆիւլիուհաթընա) «տօսթլարընա նըն» կէօղիւնէ տիքէն օլմուշ վէ «պունուտա ճէրհէ չըգըլըպ, (պուրտա Մէճմուս պիր չօգ լաֆլար տիգմիշ իսէտէ, հիշ պիր միւնասէպէթի օլմատըրընտան վէ աօղընուսուէն սէյլէյէրէք պիր մանա չըգարամատըրընըտան, սարֆը նագար իտէլիլ) Թէքլարլաեարագ «պունուտա ճէրհէ իթմէյէ գալըլըլար» տէր, նէ իմիշ ճէրհէ իթտիկիմիլ, խաեալալտըրը աշիքեար ֆիւլիուհաթընը մը, պիլ չօգ եանլըլարընը ճէրհէ իթմիշ օլունուգլունգտան գանղի մատտէ իւզէրինէ սէյլէտիկինի անլաեամամըշը, լաքին ֆիւլիուհաթընըն ճէրհէ ֆարգ իթտիկիմիլ հալտէ նիշին ճանը սըգըլընթօր, Մէճմուս նասըլ քի ֆիւլիուհաթ իթմիշ տիր կիպի խեալաեօրսա, եինէ օլ խիւլեատա Թէսէլի օլապիլը, նէ իսթէր Մէճմուս, քէնտիսի իսթէտիկինի եագըպ եագըպտա, գարշըլք վէրէն օլունուգլուն կիպի, տիպի թօգասը եօգ պիր եայլարա գօրարարագ, պանա գարշըլք վէրիեօրար, եագտըրընը ճէրհէ իթմէեէ գալըլընթօրար, տիմէք ճէսարէթինի թուեապընտա մէլայիլէր մի՞ վէրտիլէր քէնտուլէ, Լուսաուրչակաէ զագէթալար Մէճմուսեա գարշը պէյլէ պիր շէյ ալա սէյլէմիշ իքէն, «օնլարա գարշը պիլ պիր շէյ եագարսագ, ֆէնա օլունուգլուն, Լուսաուրչակաէ զագէթալար միւլթէասիպ տիրլէր, էֆքեար սէրպէսիլէթի անլէր իշին տէյիլ տիր կիպի պին տիւլիւ Թէշէքքիլէր եագմըշ տըր: շիմտի տապան տապանա գըտտ օլարագ գալըլըպտա «ճէրհէ գալըլընթօրար տիմէնին միւնասէպէթի վա՞ր մը, մէկէրէի Մէճմուսըն եագտըրընտա օլան եանլըլըրը ճէրհէ իթմէք իշին անըն միւսատէսինէ մի՞ պէլէմէլի: լաքին լաֆ տըր ուլար ուլմազ սէյլէմիշ, աեղպանմագ՝ ֆարագա եօգարտա եագտըրըն ունուսուրտա, պիր ագ աշաղտա տախի գալըպ «էֆքեարըլըր իսթէտիք» «լէրի գատար միւլաատէլէ Թահթընա «պապիլիլէր, պու քէնտիլէրինին մուգաատէս պիր հագըլ տըր» տէր: պու

իբի սեյլէսիչ ասլա պիր պիրինէ ույմազ
խտէ, նէ չարէ 16 սէնէլէք միւսինն
պիր վարագա տըր, պունանմը վէ յիշո-
ղուծիւնու ազալմըջ օլմասը ածըպլանմա-
մալը տըր :

Պատէհու մէզքիւր զագէթա Մա-
սիսին քէնտիւնէ գարշըլըգ օլարագ եազ-
տըղը պիր պահսը հազգընտա սեյլէսի
պաշար . վազաա պու պապտէ քէնտիւնէ
ճէվապ վիրմէք պիզգաթ Մասիսէ պիտ
խտէ, մէզքիւր զագէթանըն պահսըն .
տան պիր ճիւմէսինի պիզ տախի նէչը
իթմիշ օլտուղումուգտան, գրսսաճա պիր
ճէվապ վիրմէք պիզէ տախի ֆարզ օլմուշ
տուր :

Պիզ Մասիսին մէզքիւր ճիւմէսինի
Մանգումնին 520 նիւմէրօտուտա նէչը
իթտիկիմիզտէ, Մէճմուա պունա եա-
հիչ պիր ճէվապ վերմէզ վէ եախտ վէր-
սէ տախի տէօնիւպ տօլաշըպ գաշամագ
եօլու պուլմաղա չալըշաճագ տըր տէմիշ
իտիք, Մէճմուա եա սահիհէն բըշվաթ
վերմիշ օլտա իտիք, պու սեօգիւմիւզիւ
պու տէրէճէ թէմամի իլէ թաստիգ իտէ-
մէզ իտի . Մասիսէ գարշը նէ՝ տէմիշ .
« Մասիս Մէճմուա եա գարշը եազըն-
« լոււմ գանն իթտիյի պահստա, պուր-
« հանլարընըն գաաֆը, հիւքմէլինին նօգ-
« անը, կէօրիւշէրինին գուսուրու իլէ
« եօյլէ պիր չօքաղըգ իթմիշ տիր քի »
հէր օգուեան թէաճճիւպ իթմիշ ի-
միշ, Պիզ Մէճմուա եօ օգուտուղումուգ-
տա ասլա թէաճճիւպ իթմէտիք քի,
Մասիսին չօլըաղըղընը իզհար իտէն գու-
սուրլար իպրազ օլունմագսըզըն, չօլըաղ-
ըգ իւնվանը վէրիւմիշ, չիւնքիւն վէլինտէն
իսքեաթ օլմուշ իտիք քի, Մէճմուա պիր
զագէթա եա առէմէ գարշը եալընըգ
« սալաբաթը » եազար վէ տէյիլ քի ճէ-
վապ վէրիւր, լաքին շուրասը արթըգ ին-
քեար օլունմագ պիր սահիհէն տիր քի,
Հոռվմէական միլէթտաշարմըզը տախի,
մէզհէպլէրինն ասլա խալէլ կէլմէքսիզին
եանի եինն քէնտիլէր Հոռվմէաղապան
օլտուգլարը հալտէ, օլթիթիգաճա պիր-
լէշիպ պիր Սահմանադրութիւն տախի-
լինն ալընմասը, վէ պիր վարչութիւն իլէ
իտարէ օլմասը թէքիլֆիլտէն Մէճմուա-
նըն գաշամագ կէօսթէրիպ, ճէվապ վէր-
մէմէսի հազըգաթէն քէնտիլին միւթէ-
ասսիպ պիր զագէթա օլտուղունու ճէրհ
օլունմագ սուրէթտէ իսպաթ իլլէտի .
Մէճմուա, « քէյֆիմ տէյիլիսիզ ա, ճէ-
վապ վերմէեիվէրիւր » տիմէեէ հազըզ
վար տըր, լաքին պունուլա պէրապէր
Հուսաւորչական զագէթալարընա վէրտիյի
թէասսիւպ իւնվանընը պիզգաթ քէնտի
էլի իլէ քէնտի աննընա եազմըջ օլուր,
չիւնքի Հոռվմէական իլէ Հուսաւորչա-
կանլարըն պիր պիրինտէն այրը օլմագ սէ-
պէպի եալընըգ « մէզհէպ » տիր, միլէթ

պիր տիր, էկէրչի Մէճմուա սահիհէն
միլլէթինն տօսթ վէ գալպինտ « մահ-
ֆուզ » օլարագ միլլէթինն իլլէթ իթմէք
նիեթի վար իտի իսէ, պու թէքիլֆի
մէմուեիլէթիլէ գապուլ իլլէմէլի իտի,
զիրա մէզհէպ ու իթիգատընա պիր քէ-
տէրի օլմասըգտան պաշա, միլլէթին իթ-
թիֆագընա չալըշմագ իլլին օլան նիեթ-
թինն տախի մուվաֆըգ իտի, լաքին թէ-
ասսիւպլէք վէ լուհանի թէէսիր պունա
միւսաստէ իտէմէեէճէկի տէրքեար իտի :

Մէճմուա Մասիսի պրագըպ . պու-
լունտուղու մէվգընտան աշալա նէր-
տիպանու պատըր վէ գուրպաղը պուլունան
մահէլէրէ էլ աթարագ միւթէաֆիլին
սուլարտան տիշարը չըգարմագ էլին չալը-
շըր չապար իսէտէ, պիհուտէ գահմէթ
չէքէր, էլէ պիր չէյճիք կիշերմէզ վէ միւ-
րատընա մուվաֆիֆագ օլմագ :

Մէճմուա պիզէտէ պու գատար,
ճըգ իլիշտիքտէն օժուրա, պաշա պիր չէյ-
իւզէրինն սեյլէսիլէք սէպէպ պէեան
իտէեօր կիպի պիրտէն պիրէ չէյլէ պաշ-
լար . « Զիւնքի, պուլունտուղունու
« մէվգըտէ խըզմէթիմիզ իքի տիր միլլէ-
« թին իքի գըսմընտան տախի զագէթամը-
« գարաղպէթ պուլուրանլար օլուպ, հալ-
« պու քի, իքի գըսմըն վարըշ, կիտիլէ,
« ուսուլի լատէթի, պիր պիրինն տապան
« տապանա մուղայիր օլտուղունտան,
« միւմքին տէյիլ տիր իքի գըսմատա պիր
« բուսուլա իլէ լէհպէր օլմագ » :

Պիզ պու սաթըլարը օգուտուգտա,
զանն իթտիք քի Մէճմուա քիսէ տէրու-
նինտէ պաշընտա վէղար վէ էլինտէ գա-
ւազան իլէ վազ վիրմէքտէ օլան պիր վար-
դապետ տիր . զիրա եալընըգ վարդապետ-
լէր տիր քի, անճագ քէնտի մէզհէպին-
տէն օլան գըսմընա տայիր վազ վէրիւր .
վէ պիր զագէթա իլլին տէյիլ եա չիլիք
գըսմա լէհպէր օլմագ միւմքինսիզ տիր,
իլա պիլ թիւն տիւնեատա պուլունան
պունեճա միլլէթլէրին մէնֆաթընա տա-
լիր պահալար եազմասը զանն իտէրիզ
ճայիզ վէ գօլայ տըր . Հէր նէ հալ իսէ,
պու քէօչէյէ էհէմիլլէթ վէրմէյիզ,
չիւնքի Մէճմուա օ գատարա միւզթէ-
տիրիմ տէեօր . իմտի իքի գըսմա պիրտէն
լէհպէր օլմատըղը թագտիրտէ, տայիմա
պիրինին մէնֆաթընը արամագտա պու-
լունտուղունու պիզգաթ քէնտիլի իգրար
իթմիշ տիր, ֆագաթ պու խըտմէթինի
Հուսաւորչականլար հազգընտ » մը իճրա
իտէեօր . իգրարընա պագարագ Հուսաւոր-
չականլարըն տօսթուեոմ տէր, վէ պէյ-
լէ օլտուղու հալտէ իսէ, Գաթօլթէրէ
գարշը օլմուշ օլմագ տըր, լաքին եազ-
տըգլարընըն ապը լուհ վէ մանասընա
պագաթագ, Հուսաւորչականլար հազգըն-
տա իպրագը խուսուլմէթ իթմէքտէ օլ-
տուղունտան, տիմէք Գաթօլթէրին մէն-

ֆագաթընա չալըշըեօր, վէ Հուսաւորչա-
կանլարըն խասմի տիր . ֆագաթ պու-
պապտէ տախի վալիֆէսինտէ վէք չօգ
գուսուր իլլէմիշ օլտուղունտան, տիմէք
եալընըգ պունուտա մէնֆաթընը արա-
մագտա տէյիլ տիր, իմտի սիւալ իտէրիզ
Մէճմուայա քի, շու իքի գըսմտան գա՛ն-
ղիսինն լէհպէր օլապիլմիշ, զիրա պիզ նէ
պիր գըսմա վէնտէ տիլէր գըսմա լէհ-
պէր օլապիլմիշ օլտուղունու կէօրէմէեօ-
րուգ, վէ էկէր սահիհէն պիր իմարաֆա
լէհպէր օլտուղունա իսքեաթ օլապիլ-
սէ իտիք, մէմուէն օլուր իտիք . հալ, Գա-
թօլթէր լուհանիլէրինին զայրէթինի կիւտ-
մէքտէյիմ տէմիշ օլտա իտի, պունա պիր
չէյ տէյէճէկիմիզ եօգ իտի :

Լաքին Մէճմուա պու « իքի գըսմա
պիր բուսուլա իլէ լէհպէր օլմագ միւմ-
քինսիզ տիր » քէլամը իլէ պիր Սահմա-
նադրութիւն իլէ իտարէ օլմագ թէքիլֆի-
նէ տօլաեղտան պիր ճէվապ վիրմէք « ուս-
թալըղընը » իճրա իթմիշ տիր, վէ պու-
նուլա անլաթմըջ քի, պիր Սահմանագ-
րութիւն իլէ իքի գըսմ իտարէ օլունա-
մագ, աճայիպ, պիլթիւն էվըօպատա
այրը այրը միլլէթ վէ մէզհէպլէրին պիր
Սահմանագրութիւն իլէ իտարէ օլապիլ-
մէլէրի նասըլ միւմքին օլապիլեօր, նէ
հալ իսէ պու լաֆլարըն տախի պիր պի-
րինն ույմագ օլտուղու աշիքեար տըր,
լաքին էհալիլէ եուլթտուրմագ իլլին պիր
չէյ եազմագ օլտուղունտան, նասըլ կէ-
լիլ իսէ կէլսին ուեալ ույմագ սեյլէմիշ
տիր :

Տէլ-Վ :

ՆՇԽՆՔ ԺԱՄԱՆԱԿԻ

(Մանգումնին 528 ինչ չիւնիւնիւն պէլլէ)

Յաջորդ պարբերութեամբ նորէն Պ . Ա-
տենադպիրը կը խօսեցընէ . որն որ Սահմա-
նադրութիւնը մէկ անգամ միայն կարդացած
է եղեր . — Է՛, քանի՞ անգամ պիտի կար-
դար . Սահմանադրութիւնը Սաղմոս չէր որ
օրը կանոն մը քաղէր . Բայց որովհետեւ ի-
րենք քառասուն անգամ կարդալով ալ չեն
հասկնար . կարծեն թէ Պ . Ատենադպիրն
ալ իրենց կը նմանի :

Սակայն ի՞նչ իմաստ կըլլէ Ատենադպիրն
Սահմանադրութեան տետրակը մէկ կամ քառ-
սուն անգամ կարդալուն իօսքը մէջ բերե-
լէն . — Խեքս չհասնիր, Հալկակ .
Բայց հեղինակը վրայ կը բերէ թէ, Ա-
տենադպիրը առաջարկեր է եղեր որ իրենց
ուզած մարդիկը չընտրուած առեն վշտա-
ցընեն ու հեռացընեն :

Նայէ առոր խելամուտ կըլլամ . ասիկա
նոյն իսկ վանական միջնեմներու նկարա-
գիրն է . իրենց մէջ ասանկ բաներ յաճախ
— ի՞նչ կըրեմ յաճախ — միշտ պատահիլը
ալ ազգէն ծածուկ միացած բան մը չէ . եւ
կարծեն թէ ամեն տեղ ալ իրենց ըրածին
պէս կըլլայ :

Հեղինակը երեսփոխանաց ընտրուիլը կամ չընտրուիլը չըլայտնած՝ չուտ մը ժողովին տնօրէնութիւնները կսկսի պատմել, այսինքն առաջնորդի եւ կալուածոց խնդիրներուն յուզուիլը, Ա. . . ին նամակ գրուիլը, Սըրբազանին առաջարկութեանցը վրայ տարակուսուիլը եւն. եւն.:

Եւ ապա կը յարէ —

«Ասոր վրայ իրենցմէ մէկը Պատրիարքին կը խրկեն իրրեւ պատգամաւոր բերնէն քանի մը խօսք քաղելու յուսով, օակայն լըսածնուս նայելով՝ յուսաբեկ ետ դարձեր է արժանաւոր պատասխան մ'ընդունելով՝ զոր երբէք մտքէ չէին անցուցած. »

Ժողովը թէ որ մտքէն չանցուցած բան մը ունէր, նոյն իսկ Պատրիարքին մտքէ չանցընելիք պատասխան մը տալու կարող ըլլալն էր:

Ժողովը պատգամաւոր մը խրկեց Սրբազանին, որ ժողովոյն վերջնական որոշումն իմացընէ իրեն, այսինքն իր առաջարկութեանց երկուքին ալ բացէ ի բաց մերժուիլը, եւ ոչ թէ բերնէն խօսք մը քաղելու: Ի՞նչ խօսք պիտի քաղէին Պատրիարքին բերնէն, եւ Պատրիարքին բերանը խօսք մնացնէր որ քաղէին, Նորին Սրբազնութիւնը իր բոլոր ունեցած չունեցած խօսքերը դուրս տուած էր քարոզներուն մէջ, եւ ժողովականք հանդերձ ժողովրդովք պէտք եղածէն շատ աւելի քաղեր էին:

Վերջապէս կըսէ, հոկտ. 6 ր կը հասնի, կսպասեն մինչեւ ժամը 9, ժողովը կը բացուի եւ ատենադպիրը նորէն կիսփայտ մէկ քանի ժողովականաց հետ. որոնք խոր մըտածութեան մէջ ընկղմած էին եւ չէին ուղեր ատենանը բանալ մինչեւ որ Աղէքսանդրիայէն Ա. . . ր հասնի. »

Բայց Ա. . . ր ո՞վ է, ապաժաման մուսնետիկ, Ատենադպիրը, ատենապետը, Ալըքեան եւ տէր Գասպարեան աղաները կը յիշես, Ա. . . ին անուըն տալէն ինչո՞ւ կը վախնաս, քանի որ ճշմարտութեան պաշտպան կանգնեիր ես: Բայց չես համարձակիր անոր անունն արտասանել, վասն զի գիտես ճշմարտութիւն չխօսելու:

Բայց իմ խիղճս մաքուր է եւ կրնամ անոր անունն աներկեան արտասանել եւ ընթերցողներն տարակուսանքէ ազատել: Ա. . . րսելով Ակոբեան ըսել կուզէ, բայց չիտաւ: Կը Ակոբեան չըլլալով Յակոբեան է, եւ անունը թագուոր էֆէնտի, որ Աղէքսանդրիոյ սահմանադրապէս կազմուած թաղական խորհրդոյն ատենապետն է, ձայնից բացարձակ առաւելութեամբ վերստին ընտրուած, եւ իր պաշտօնն արժանաւոր կերպիւ կվարէ ազգասիրաբար, ատոր համար ալ Սրբազանին աչքին փուշ կերելի:

Արդ՝ տեղւոյս ժողովը Պատրիարքին առաջարկութիւնները լսած ատենը, արժան համարեց Աղէքսանդրիոյ ժողովոյն ալ իմացընել: մէյ մը որ, Սրբազանին առաջարկութիւնը միայն Գահիրէի չէր վերաբերեր, այլ եւ Աղէքսանդրիոյ. ինչու որ Պատրիարքին մեզի տալ ուզած առաջնորդը Աղէքսանդրիոյ ալ առաջնորդութիւն պիտի ընէր. մէյ մ'ալ որ ազնիւ եգիպտահայոց ծանր կթուէր

Սրբազանին առաջարկութիւնները բոլորովին մերժելով կորագլուխ ետ դարձնել, քանի որ փառաւոր կերպիւ ընդունել էին. բայց յանձն առնելու ալ հնարաւորութիւն չկենալուն՝ իրաւ «խոր մտածութեան մէջ ընկղմած էին» ինչպէս սիգալով կըսէ յօդուածին հեղինակը: Ուստի ժողովը խիստ արդարասիրութեամբ Աղէքսանդրիոյ ազգայինքը հրաւիրեց երեսփոխան մը խրկել որ տեղւոյս ժողովոյն հետ միանալով այս փափուկ խնդիրը լուծեն: Եւ ասիկա նոր ապացոյց մըն է Գահիրէի ժողովոյն միապետական չըլլալուն:

Աղէքսանդրիոյ ժողովն ալ հանդերձ երեսփոխանօք իրենց ստորագրութիւններով լիազօր երեսփոխան կարգեր են Յակովբեան մեծ. թագուոր էֆէնտին: Բայց, կըսէ, այդ գրին մէջ Ալըքեանին ու տէր Գասպարեանին, այսինքն երկու հարուստ եւ ազդեցութեան տէր անձանց ստորագրութիւնները չկային: Իրաւ է, այդ երկու երեւելի աղայից ստորագրութիւնները չկային: Բայց ատոր համար միւս բոլոր ժողովականաց եւ երեսփոխանաց ընտրութիւնն ու որոշումը անվաւեր համարելու էր:

Սա միապետութենէն խորշոյ սահմանադրականը նայեցէք, հարուստի եւ ազդեցութեան տէր երեւելեաց ստորագրութիւն կը վնասէ ժողովի մը կողմանէ տրուած փոխանորդագրոյն մէջ:

Բայց գիտնալ պէտք է թէ նոյն միջոցին Աղա Ալըքեանը Աղէքսանդրիոյ չգտնուելուն չէր կրնար յիշեալ գրին մէջ ստորագրութիւն դնել: Անշուշտ Տէր Գասպարեանին ստորագրութիւնը չգտնուիլն ալ ասանկ պատճառ մը ունենալու է: Բայց ունենայ չունենայ, խնդիրը հոս է թէ երկու մարդու ստորագրութիւնը չգտնուելով՝ բոլոր երեսփոխանաց ընտրութիւնը անվաւեր կըրնա՞յ համարուի:

Յօդուածին հեղինակն ասանկ անհամ անհամ շարունակելէն յետոյ՝ տեղւոյս առաջնորդի ընտրութիւնն ապօրինաւոր ցուցընելու կաշխատի՝ ատենադպիրն քանի մը կէտ աւելի դնել տալով. չգիտէր թէ Գահիրէի առաջնորդարանը Ս. Յակոբայ վանքին չի նմանիր որ ատանկ մթնածններ կատարուին: Հոս ընտրութեան գործին աշխատող անձինքը մինակ ժողովրդեան հանգստութիւնն ու բարօրութիւնը իրենց նպատակ ունենալով՝ եւ աչքերնուն առջեւ բերելով մինչեւ ցարդ քաջածնին անարժան կարգաւորներու ձեռքէ, հոգ տարին խոհեմ, ազգասէր եւ ոչ անձնասէր եպիսկոպոս մը ընտրելու: Որուն ընտրութիւնն ինչպէս կատարուիլը արժան կը համարիմ համառօտիւ պատմել, որ աղէկ հասկցուի յօդուածին նենգամտութիւնն ու խաբէութիւնը:

Երբեք չէ:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Ամէլիյաթը ճէրրահիլէ իճրա իթմէքսիզին, աղրեան տիշլերին վէճալարընը (աղրը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշլերի չըգմըլ օլանլարըն տիշլերինն եւրլերինն զահ-

մէթօիզէթ ապիի վազ օլունմուշ կիպի, դա-յէթ տիգգաթ օլունսա պիլէ անլալըմամագ իւզրէ տիշ գօյմագ, վէ տախիլի ֆէմտէ վէ չէնէտէքի էմրագ վէ գուրուհ վէ թէզէլ-լիւի տէնտանա թէտալի իթմէք, վէ տիշլերի թագիրաթընտան, եանի եւրլերինտէն օյնանըպ, պիրթարաֆա տէվրիտիքլերի հալ-տէ եւրլերինն գօյմագ, վէ տախիլի ֆէմթ թէմիզլէմէքտէ, վէ բասլանմըլ վէ օիեանլանմըլ օլան տիշլերին բաս վէ քիրլերինի չըգարըպ, ճէվէրի զաթիսինի թէճտիտ իթմէքտէ, վէ աղղըն ֆէնա գօգուլարընը իսլահ իթմէքտէ վէ ալթըն վէ լասթիքտէն դա-յէթլէ լաթիֆ վէ բանա վէ սալապէթլի վէ լաֆիֆ եւմէք եէնտիլի վագըթտա պիր զա-րար ու զիեան վէրմէզ ալեա եւրլի վէ չըգար գօնուր տիշլեր եարմագտա օլան փա-րիսի թապիպ տիշլի Մ. Բէլէզ Պէյ-օլունսա կլավանի սօգաղընտա 2 նիւմէրօտա իս-քեան իթմէքտէ, վէ ալաֆրանկա սաաթ 9 տան 4 է գատար կէլէն վէ կիտէնլերէ ա-մէլիյաթը մէգքիւրէեի իճրա ոյլմէքտէ օլուպ քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթրթմէք միւրատ իտէնլեր օլուր իսէ, օրատան սիւալ իթտիրմէլերի:

22

Ալեա իւզիւմ լազըսը օլուրագ էհվէն ֆիաթլէ շու աթիտէքի մահէլէրտէսա թըլմագտա տըր:

Գալաթտա Լուսաւորիչ քիլիսէսի գարչըսընտա Միւհէնտիսեան թապխա-նէսի պաղ չէսինտէ:

Գատը-քէօյլանտէ վարդերէս սղանըն գազինօսունտա:

Իւսիլուտարտա Սէլամըզտա հաճի Եղիանըն 54 նիւմէրօլու տիւք քեանընտա:

Սարը-եալ Եէնի մահալէտէ Պէրպէր ուսլթա վասիլին սիւք քեանընտա:

Լանկաուա Ն. 19 րումլար ընկէ-րու թիւնուն քեարկիլ գաղինօսունտա:

Եէնի գաբու սանտըգ պուրնունտա հաճի Յուսիկին տիւք քեանընտա:

Պէշլթաշ Եէնի մահէլէտէ Ահմէտ պէյին կաղինօսունտա:

Իլիմն իսկէլէսինտէ եիւքսէք գազի-նօտա նօմէրօ 15:

Սամաթիատա Հայկական ընկերութիւ-նու գաղինօսունտա:

Պալատաւ Արշակունեան ընկերու-թիւն գաղինօսունտա:

Գուլգարուտա բաթրիքիսանէ քէօ-չէսինտէ պէռպէր Պ. Մանուկուն գա-զինօսունտա:

Հասքէօյտէ Հալըճ օլունտա հաճի Նիկոլոսուն գաղինօսունտա:

Աղա ճամիսինտէ Զիլ Պօղոսուն 139 նիւմէրօլու գաղինօսունտա: Իշ պու գա-զինօտա բագըտան մաստա ալեա վէ իս-լիս վիշնէ շուրուպու տախի էհվէն ֆի-աթլա սաթլըմագտա տըր:

27

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿՍՐԱԳԵՑ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԵՂԱԹՆ ՀԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՍԻՍԻ
ԳԵ-ԳԵԼԵԱՆ ԵՕԼԵՐԱ ԵՕԼԵՐԱ, ԵՕԼԵՐԱՆ ԵՕԼԵՐԱ
ԳՐԱԹԵՐԵՐ ԳԱՐԵՐՈՒՄԱ ՆԻՄԵՐՈ 467: